

ประกาศกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุบลราชธานี
เรื่อง แจ้งเตือนโรคพืชที่ระบาดในช่วงฤดูฝน

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยาได้ออกประกาศการเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ว่าประเทศไทยได้สิ้นสุดฤดูร้อนและเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูฝน ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙ เนื่องจากบริเวณประเทศไทยตอนบนมีฝนตกหนาแน่นครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบกับ ลมชั้นบนที่พัดปกคลุมประเทศไทยที่ระดับความสูง ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดนำความชื้นจากทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมบริเวณประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่วนลมชั้นบนที่ระดับความสูง ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ได้เปลี่ยนทิศเป็นลมฝ่ายตะวันออก ซึ่งถือว่าการเข้าสู่ฤดูฝนของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในปี นี้ โดยฤดูฝนของประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม ซึ่งในช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูร้อนเข้าสู่ช่วงฤดูฝน ความชื้นในอากาศสูง สภาพอากาศเย็น ทำให้เกิดการระบาดของเชื้อราทำความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ข้าว พืชผัก และพืชไร่ ดังนั้น เกษตรกรจึงควรเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังโรคพืชที่จะระบาดในช่วงฤดูฝน อันเกิดจากภาวะอากาศดังกล่าว ดังนี้

๑. ข้าว โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑ โรคไหม้ข้าว (Rice blast disease) เกิดจากเชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc. สามารถเกิดได้ทุกระยะการเจริญเติบโต ตั้งแต่ระยะกล้า ระยะแตกกอ ระยะออกรวง (โรคไหม้คอรวง) มักพบในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ทำให้อับลม ลักษณะของโรค ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปลา สีเทาตรงกลางแผลสามารถลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ หากรุนแรงกล้าข้าวจะพุ่มตายได้ อาการคล้ายถูกไฟไหม้ การป้องกันควรสำรวจแปลงสม่ำเสมอ หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕-๒๐ กิโลกรัม/ไร่ และไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าสูงถึง ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ โรคไหม้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว ควรแบ่งแปลง ให้มีการระบายถ่ายเทอากาศที่ดี คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกาไมซิน ไตรโซคลาโซล คาร์เบนดาซิม ไพรคลอราซ ตามอัตราที่ระบุในแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคไหม้ทั่วไป ๕ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบ ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

๑.๒ โรคใบจุดสีน้ำตาล เกิดจากเชื้อรา *Bipolaris oryzae* (*Helminthosporium oryzae* Breda de Haan.) การแพร่ระบาดเกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลมและติดไปกับแมลง ลักษณะของโรคมีแผลที่ใบข้าว พบมากในระยะแตกกอ มีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง การป้องกัน ควรใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ ปรับปรุงดินโดยการไถกลบฟางหรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ดิน โดยการปลูกพืชปุ๋ยสด หรือปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อช่วยลดความรุนแรงของโรค คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา/ไตรโคโรเดอร์มา

๒. พืชผัก โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๒.๑ โรคเน่าคอดิน หรือโรคกล้าเน่าตาย โรคโคนเน่า มักเกิดกับแปลงเพาะกล้าของผักตระกูลผักกาดและกะหล่ำต่างๆ พริก มะเขือ มะเขือเทศ หรือเรียกได้ว่าผักทุกชนิดเป็นโรคนี้ ลักษณะของโรคผักจะเริ่มเน่าที่โคนต้นเหนือระดับดินขึ้นมาเป็นแผลสีน้ำตาล ทำให้ต้นกล้าหัก พับและเหี่ยวแห้งตายในที่สุด และมักเกิดกับแปลงปลูกกล้าที่แน่นทึบเกินไปและมีความชื้นสูง

/๒.๒ โรคแอน...

๒.๒ โรคแอนแทรคโนส เกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum lagenarium* ลักษณะของโรคมักเกิดกับใบ อาการจะเริ่มจากจุดดำน้ำหรือจุดสีเหลืองเล็กๆ ขึ้นก่อน แล้วขยายโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อมาแผลจะแห้งเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลหรือดำ

การป้องกันโรคที่ดีโดยไม่ต้องใช้สารเคมีก็คือ ต้องเอาใจใส่เรื่องวิธีเพาะ การดูแลดิน การปฏิบัติบำรุงรักษา การระบายน้ำในแปลงปลูกอย่าให้ขังและ ควรใส่ปุ๋ยคอกให้มาก ให้ผักแข็งแรงมีความต้านทานโรค การรักษาความสะอาดแปลงผักโดยเก็บใบและถอนต้นทิ้งอย่าให้เป็นที่พักของโรคได้ การจัดการระยะปลูกให้เหมาะสมไม่เบียดแน่นเกินไป มีการปลูกพืชสลับหมุนเวียนในแปลงปลูก โดยเลือกพืชที่ไม่ได้อยู่ในตระกูลเดียวกันหรือชนิดที่เป็นโรคติดต่อเดียวกัน

๓. พืชไร่ ได้แก่

๓.๑ มันสำปะหลัง โรคพืชที่สำคัญ คือ ปัญหาหัวเน่าโคนเน่า เกิดจากเชื้อรา ลักษณะของโรคมักเกิดตอนต้นเล็ก รากจะมีรอยช้ำสีน้ำตาลและเน่า ต้นเหี่ยว ระยะมีหัว หัวจะเน่าอย่างรวดเร็ว ใบร่วงรุนแรง ต้นจะตาย การป้องกัน การเตรียมดินควรยกร่องให้สูง ดินดานให้ไถระเบิดดินดาน ทำความสะอาดแปลงก่อนปลูก คัดเลือกสายพันธุ์ที่สมบูรณ์ปลอดโรค ใช้เชื้อราไตรโครเตอมาหัวนรอร่องก่อนปลูก สำรวจแปลงเผ่าระวังไม่ให้มีน้ำท่วมขัง กำหนดมาตรการการเผ่าระวัง

๓.๒ ยางพารา โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

๑) โรคใบร่วงและฝักเน่า (*Phytophthora Leaf Fall and Pod Rot*) เกิดจากเชื้อรา โรคนี้มีระบาดมากในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุก ความชื้นสูง หรือพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลลมมรสุม ลักษณะของโรค ใบยางร่วงพร้อมกันทั้งที่ยังมีสีเขียวสด มีรอยช้ำดำ ขนาดและรูปร่างไม่แน่นอนอยู่บริเวณก้านใบกลาง รอยช้ำ มีหยดน้ำยางเกาะติดอยู่ เมื่อนำใบยางที่เป็นโรคมารอบัดเบาๆ ใบย่อยจะหลุดจากก้านใบทันที ส่วนใบที่ถูกเชื้อเข้าทำลายที่ยังไม่ร่วงจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองแกมส้ม แล้วแห้งค้ำต้นก่อนที่จะร่วง ฝักยางที่ถูกทำลายเปลี่ยนเป็นรอยช้ำดำน้ำ ต่อมาจะเน่าดำค้างอยู่บนต้น ไม่แตกและไม่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ กรณีที่เกิดกับต้นยางอ่อนเชื้อราจะเข้าทำลายบริเวณยอดอ่อนก่อน ทำให้ออกเน่า แล้วจึงลุกลามเข้าทำลายก้านใบและแผ่นใบ ทำให้ต้นยางยืนต้นตาย

๒) โรคเส้นดำ (*Black Stripe*) โรคนี้มีระบาดมากในสภาพอากาศเย็น ฝนตกชุก ความชื้นสูง หรือพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลลมมรสุม ลักษณะของโรค บริเวณเหนือรอยกรีดในระยะแรกเปลือกจะเป็นรอยช้ำ ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นรอยบวมสีดำหรือสีน้ำตาลขยายขึ้นลง เป็นเส้นตามแนวยีนของลำต้น เมื่อเดือนเปลือกออกดูจะพบรอยบวมสีดำนั้น เป็นลายเส้นดำบนเนื้อไม้ อาการขึ้นรุนแรงทำให้เปลือกของหน้ากรีดบริเวณที่เป็นโรคปริเน่า มีน้ำยางไหลตลอดเวลาจนเปลือกเป่าหลุดไปในที่สุด เปลือกงอกใหม่เสียหายกรีดเข้าไม่ได้ อายุการให้ผลผลิตลดลงเหลือ ๘-๑๖ ปี ถ้าการเข้าทำลายของเชื้อไม่รุนแรง เปลือกจะเป็นปุ่มปม

๓) โรคใบจุดก้างปลา ลักษณะของโรค แผลบนใบมี ๒ ลักษณะ เป็นจุดกลมทึบสีน้ำตาลดำ ขอบแผลสีเหลืองและแผลลายก้างปลา ต่อมาใบจะร่วง สำหรับแผลบนกิ่งก้านเป็นรูปยาวรีตามความยาวของกิ่งก้าน กลางแผลจะช้ำ ต่อมากิ่งก้านจะแห้งตาย การป้องกัน ควรปลูกยางพันธุ์ต้านทานโรค ตัดแต่งกิ่งก้านและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรค ไม่ควรปลูกยาง ถั่วเหลือง และมะละกอ ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค เนื่องจากเป็นพืชอาศัยของโรค ใช้สารป้องกันกำจัดโรค

๓.๓ ไม้ผล (ทุเรียน) โรคพืชที่สำคัญ ได้แก่

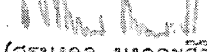
โรครากเน่าโคนเน่า เกิดจาก เชื้อรา *Phytophthora Palmivora* พบทุเรียนมีอาการใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยวเหลือง บริเวณแผลมีลักษณะดำน้ำ สีน้ำตาลอ่อน และเปลี่ยนเป็นสีดำตายนิ่งคล้ายน้ำร้อนลวก บริเวณลำต้นพบคราบน้ำบนผิวเปลือก รากฝอยมีลักษณะเปลือกถลอก และเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาล

/คำแนะนำ...

คำแนะนำป้องกันกำจัด หมั่นสำรวจสวนอย่างสม่ำเสมอ และไม่ควรปล่อยให้มือน้ำท่วมขังในสวน หากมีน้ำท่วม ควรรีบระบายออกหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ ทุกครั้งและตัดแต่งกิ่งหรือลำต้นส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวัง โรคพืชที่ระบาดในช่วงฤดูฝน และภาวะฝนทิ้งช่วง กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุบลราชธานี จึงประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนรับทราบ และเฝ้าระวังการระบาดของโรคพืชในช่วงฤดูฝน พร้อมทั้งวางแผนเตรียมความพร้อมในการเพาะปลูกในห้วงที่คาดว่าจะเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงดังกล่าวด้วย

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

ร้อยตรี
(สรมงคล นงคละสิริ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้อำนวยการจังหวัด